

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปแล้วว่าวิชาศิลปะมีความหมายต่อมนุษย์และสังคมในฐานะที่เป็นส่วนเสริมสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จินตนาการและสุนทรียารมณ์ของมนุษย์ และพัฒนาการของมนุษย์ในส่วนี้ คือ ส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญทางจิตใจ อันปรากฏอยู่ในบริบททางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมและอารยธรรมของแต่ละสังคม ศิลปะจึงเป็นประดุดอาการแห่งความมกงาม และความเจริญทางจิตใจที่มนุษย์เป็นผู้ประดิษฐ์ เป็นผู้ใช้ประโยชน์และพัฒนาขึ้นมาเองจากอดีตสู่ปัจจุบัน (มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2528)

คำว่าศิลปะ (Art) เป็นคำที่มีความหมายกว้างมาก สามารถให้คำจำกัดความได้ต่างกันไป เช่น ศิลป์ พีระศรี (2515) กล่าวว่า ศิลปะ หมายถึง งานอันเป็นความพากเพียรของมนุษย์ ซึ่งต้องใช้ความพยายามด้วยมือและความคิด และอาร์ สุธิพันธ์ (2522) กล่าวว่า ศิลปะ หมายถึง ผลงานที่มนุษย์สร้างขึ้นให้มีรูปทรงและมีลักษณะเป็นต้นแบบด้วยความพยายามตั้งใจ อดทน เพื่อสนองความต้องการของตนเองและสังคม

นอกจากความหมายต่าง ๆ ดังกล่าว ราชบัณฑิตยสถาน (2530) ได้ให้คำจำกัดความพร้อมทั้งแบ่งประเภทของศิลปะไว้ดังนี้

ศิลปะ คือ ผลแห่งพลังความคิดสร้างสรรค์ของมนุษย์ที่แสดงออกในรูปลักษณะต่าง ๆ ให้ปรากฏซึ่งสุนทรียภาพ ความประทับใจ หรือความสะเทือนอารมณ์ตามอัจฉริยภาพ พุทธิปัญญา ประสบการณ์ รสนิยม และทักษะของแต่ละคนเพื่อความพอใจ ความรื่นรมย์ ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี หรือความเชื่อในลัทธิศาสนา ศิลปะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ วิจิตรศิลป์ (Fine Art) และศิลปะประยุกต์ (Applied Art)

1. วิจิตรศิลป์ ในทัศนะของวิรัตน์ พิชญไพบูลย์ (2524) วิจิตรศิลป์เป็นศิลปะที่มีคุณค่าทางสุนทรียภาพและความงาม เพื่อผลทางด้านจิตใจและความรู้สึกในความสุขทางใจ ศิลปะประเภทนี้แบ่งออกเป็นลักษณะใหญ่ ๆ ที่สำคัญได้อีก 3 ประเภท คือ ทัศนศิลป์ โสตศิลป์ และโสดทัศนศิลป์หรือศิลปะการแสดง

1.1 ทักษะศิลป์ (Visual Arts) ได้แก่ ศิลปะที่สามารถมองเห็นความงามจากรูปลักษณะ จึงมีขอบข่ายกว้างขวาง ศิลปะที่จัดเป็นทัศนศิลป์ ได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ และสถาปัตยกรรม

1.1.1 จิตรกรรม เป็นผลงานทางการขีดเขียนระบายสีชนิดต่าง ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน มีลักษณะ 2 มิติ คือ กว้างและยาว จิตรกรรมมีขอบข่ายของการสร้างสรรค์อย่างกว้างขวาง เช่น การเขียนภาพหุ่นนิ่ง การเขียนภาพภูมิประเทศ การเขียนภาพคนเหมือน การเขียนภาพฝาผนัง และการเขียนภาพนามธรรม

1.1.2 ประติมากรรม เป็นศิลปะวัตถุที่มีรูปลักษณะ 3 มิติ เกิดจากเทคนิคการปั้น การแกะสลัก ประติมากรรมแบ่งออกเป็นสายใหญ่ ๆ ได้ 2 สาย คือ ประติมากรรมแกะสลัก และประติมากรรมปั้นหล่อและการประกอบเข้าด้วยกัน

1.1.3 ภาพพิมพ์ มีขอบข่ายการสร้างสรรค์หลายวิธี แต่เดิมนั้นแบบพิมพ์และการพิมพ์ทำด้วยมือที่ละเอียด ต่อมาความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสูงขึ้น ประกอบกับความต้องการทางด้านปริมาณมีมากขึ้น ภาพพิมพ์จึงได้ใช้เครื่องจักรช่วยในการพิมพ์มากขึ้น

1.1.4 สถาปัตยกรรม เป็นศิลปะของการก่อสร้างอาคารสำหรับการใช้สอยเพื่อพักอาศัย หรือสาธารณประโยชน์ งานก่อสร้างอาคารนี้ต้องใช้ความรู้ในทางสุนทรียศาสตร์ ในด้านความงามและวิทยาศาสตร์ในด้านความมั่นคงแข็งแรง สถาปัตยกรรมแบ่งออกเป็นสถาปัตยกรรมเกี่ยวกับการออกแบบและการสร้างอาคาร ภูมิสถาปัตยกรรมและผังเมือง

1.2 โสตศิลป์ (Audio Arts) ได้แก่ ศิลปะที่สามารถรับรู้ความงามหรือความสุนทรีย์ได้จากการฟังหรือได้ยิน หรือจากการอ่านจากตัวอักษร ศิลปะแขนงนี้ไม่มีตัวตนให้แลเห็น ได้แก่ ดนตรี และวรรณคดี

1.3 โสตทัศนศิลป์ (Audio-Visual Arts) หรือศิลปะการแสดง (Performing Arts) ได้แก่ ศิลปะที่สามารถแลเห็นรูปลักษณะการเคลื่อนไหวพร้อมกับการได้ยินจังหวะทำนองไปด้วย ศิลปะในสาขานี้ จะสัมพันธ์กับความเจริญในด้านเทคโนโลยี เช่น การละคร การเต้นรำสมัยใหม่ ภาพยนตร์ และโทรทัศน์

2. ศิลปะประยุกต์ เป็นศิลปะประเภทหนึ่ง que สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยเป็นสำคัญ แต่คำนึงถึงสุนทรียภาพด้วย จะเป็นงานชิ้นเดียวหรืองานอุตสาหกรรมก็ได้ เช่น งานออกแบบฉากละคร งานออกแบบเครื่องแต่งกาย งานตกแต่งภายใน งานเขียนภาพประกอบ ภาพโฆษณา การ์ตูน เครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น อุตสาหกรรมศิลป์ (Industrial Art) และพาณิชย์ศิลป์ (Commercial Art) ก็ถือว่าเป็นสาขาหนึ่งของศิลปะประยุกต์ด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2530)

ในความคิดเห็นของ Walker (1985) ซึ่งเป็นบรรณารักษ์ศิลปะได้จำแนกศิลปะออกเป็น 2 ประเภทเช่นกัน คือ วิจิตรศิลป์ กับศิลปะตกแต่งหรือศิลปะประยุกต์ โดยกล่าวว่าคำว่า วิจิตรศิลป์ในความหมายที่แคบนั้น หมายถึง ศิลปะด้านทัศนศิลป์ อันได้แก่ ศิลปะในแขนง

จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ภาพพิมพ์ ภาพวาดเส้นและภาพถ่าย เป็นต้น ส่วนในความหมายที่กว้างกว่าคำว่าจิตรศิลป์นั้น จะรวมศิลปะการแสดง ได้แก่ ดนตรี ละคร การเต้นรำ โอเปร่า ภาพยนตร์ และโทรทัศน์เข้าไว้ด้วย ส่วนศิลปะอีกประเภท คือ ศิลปะตกแต่งหรือศิลปะประยุกต์นั้น ได้แก่ ศิลปะประเภทเครื่องเรือน งานแก้วและเซรามิกส์ สิ่งทอ เป็นต้น

สำหรับศิลปะในประเทศไทย แต่เดิมนั้นเป็นศิลปะแบบประเพณีนิยมที่นิยมสร้างสืบต่อกันมาโดยไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบ เนื้อหา และกรรมวิธีในการสร้างสรรค์ เช่น จิตรกรรมฝาผนังของไทย เป็นต้น จนกระทั่งสมัยรัชกาลที่ 3 อารยธรรมตะวันตก อันหมายรวมถึงศิลปะจากตะวันตกเริ่มเข้ามามีอิทธิพลในสังคมไทย จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ทั้งแนวคิดและกระบวนการแบบศิลปะตะวันตกเริ่มปรากฏอย่างชัดเจน ทั้งในงานสถาปัตยกรรม จิตรกรรม และศิลปะการตกแต่ง นอกจากนี้ศิลปะตะวันตกได้เริ่มเข้ามามีบทบาทต่อวงการศึกษาของไทยด้วยเช่นกัน (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2531)

ในด้านการศึกษาศิลปะในประเทศไทย ซึ่งในสมัยก่อนเรียกว่าวิชาช่าง แต่เดิมนั้นยังมิได้มีการจัดระบบการศึกษาในโรงเรียนขึ้นอย่างจริงจัง การเรียนการสอนเป็นการสืบต่อกันในลักษณะการบอกเล่าและการฝึกฝนในสกุลช่างต่าง ๆ เป็นหลัก โดยอาศัยวัดหรือสำนักช่างต่าง ๆ เป็นสถานศึกษา เมื่อรัฐเข้าไปมีบทบาทในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนอย่างมีระบบในช่วงสมัยรัชกาลที่ 5 การเรียนการสอนศิลปะในโรงเรียนจึงเกิดขึ้นและพัฒนาจนถึงขั้นอุดมศึกษาในปัจจุบัน

สถาบันการศึกษาแห่งแรกที่ก่อตั้งขึ้น เพื่อเป็นสถานศึกษาทางศิลปะโดยตรงนั้น ได้แก่ โรงเรียนเพาะช่าง เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2456 โดยมีเป้าหมายในการผลิตบุคลากรสำหรับงานศิลปหัตถกรรมหรือพาณิชย์ศิลป์เป็นสำคัญ วิชาต่าง ๆ ที่สอนในโรงเรียน ได้แก่ วิชาช่างต่าง ๆ คือ วิชาแบบอย่างการก่อสร้าง วาดเขียน ปั้น แกะสลัก จักสาน กลึงรูปพรรณและถม และช่างไม้ เป็นต้น สำหรับการศึกษาวิชาแบบอย่างการก่อสร้าง ซึ่งเป็นการศึกษาด้านสถาปัตยกรรมในโรงเรียนเพาะช่างขณะนั้นยังไม่มีหลักสูตรสถาปัตยกรรมโดยตรง เพราะเป็นวิชาชีพชั้นสูง จนกระทั่งนายนาถ โปธิประสาธต์ สำเร็จการศึกษาด้านสถาปัตยกรรมศาสตร์จากประเทศอังกฤษ และกลับมารับราชการในโรงเรียนเพาะช่าง จึงได้วางหลักสูตรสถาปัตยกรรมชั้นทดลองขึ้น ปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ และเห็นสมควรเปิดสอนวิชาสถาปัตยกรรมในระดับอุดมศึกษา ดังนั้นในปี พ.ศ. 2475 กระทรวงธรรมการจึงมีคำสั่งให้โอนแผนกสถาปัตยกรรม โรงเรียนเพาะช่าง ไปขึ้นอยู่กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยได้ยกฐานะแผนกสถาปัตยกรรม เป็นคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2482 เป็นต้นมา (หนังสือที่ระลึก 60 ปี คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 23 พฤษภาคม 2536)

แม้จะมีโรงเรียนเพาะช่างแล้วก็ตาม การศึกษาศิลปะก็ยังไม่กว้างขวางเพียงพอกับความต้องการของสังคม ดังนั้นรัฐจึงได้ก่อตั้งโรงเรียนศิลปะขึ้นอีก ได้แก่ โรงเรียนประณีตศิลปกรรม สังกัดกรมศิลปากร ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนศิลปากร และในที่สุดได้ยกฐานะเป็นมหาวิทยาลัยศิลปากร เมื่อ พ.ศ. 2486 เมื่อแรกนั้นเปิดสอนเพียงคณะเดียว คือ คณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ ต่อมาปี พ.ศ. 2498 เปิดสอนในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และถัดมาในปี พ.ศ. 2499 ได้เปิดสอนวิชาการตกแต่งในคณะมัณฑนศิลป์ขึ้นอีกคณะหนึ่ง โดยมีการสอนวิชาศิลปะตามแนวทางของการศึกษาในยุโรป ควบคู่ไปกับการสอนวิชาศิลปะไทย ซึ่งศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี เป็นผู้วางแนวทางไว้

ปัจจุบันสถาบันการศึกษาศิลปะระดับอุดมศึกษาได้เจริญพัฒนาก้าวหน้าไปมาก สถาบันการศึกษาหลายแห่งต่างมีบทบาทมากขึ้นเป็นลำดับในการส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ รวมทั้งการเรียนรู้อาชีพปฏิบัติทางศิลปะ (เอกวิทย์ ณ ถลาง, 2528) สถาบันการศึกษาอื่น ๆ ที่เปิดสอนในคณะวิชาทางศิลปะ ได้แก่ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง เปิดสอนในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2515 ต่อมาปี พ.ศ. 2527 มีคณะวิชาทางศิลปะก่อตั้งขึ้นอีก 2 คณะ ได้แก่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และในปี 2530 มหาวิทยาลัยขอนแก่นก็ก่อตั้งคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ขึ้น

นอกจากจะมีการสอนศิลปะในคณะวิชาต่าง ๆ โดยตรงดังกล่าวมาแล้ว ปัจจุบันมีภาควิชาและหมวดวิชาต่าง ๆ ที่ทำการสอนศิลปะเป็นวิชาเอกและโทอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ เป็นจำนวนไม่น้อย เช่น คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตครูวิชาเฉพาะทางศิลปะ นับได้ว่าการศึกษาศิลปะได้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ และได้รับการยอมรับในวงการศึกษาว่ามีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการศึกษาด้านอื่น (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2531) สถาบันการศึกษาศิลปะแต่ละแห่งสามารถผลิตผู้มีวิชาความรู้ทางศิลปะแขนงต่าง ๆ ออกไปสร้างสรรค์งานอันเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติได้อย่างกว้างขวาง

ศิลป์ พีระศรี (2536) แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาวิชาศิลปะไว้ว่าศิลปะแต่ละแขนงมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องและเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมาโดยตลอด ถ้าเราใช้วิชาศิลปะ จิตรกรรม ประติมากรรม และสถาปัตยกรรมให้เข้ากันได้ดี จะเป็นประโยชน์แก่ศิลปะทั้ง 3 ประเภทนี้มากที่สุดทีเดียว นอกจากนี้ภาพเขียนและภาพปั้นจะมีทางไปได้อีกไกลในศิลปะการตกแต่งและศิลป-อุตสาหกรรม เช่น ศิลปะการพิมพ์ ศิลปะการโฆษณา การตกแต่งสถานที่ เป็นต้น การศึกษาศิลปะในสมัยก่อนจะมุ่งเน้นการผลิตช่างฝีมือในแขนงต่าง ๆ เพื่อประกอบอาชีพอิสระ จนกระทั่งมีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบขึ้น การเรียนการสอนศิลปะในคณะวิชาทางศิลปะโดยตรงนั้น

ส่วนใหญ่จะมุ่งสร้างปัญญาชนทางด้านศิลปะ ปัญญาชนที่รักการแสวงหา ศึกษา ค้นคว้าให้กว้าง สร้างสรรค์ มีเหตุผล มีรสนิยม มีอุดมการณ์ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2534) เพื่อผลิตศิลปิน สถาปนิก นักออกแบบที่มีความสามารถทั้งในทางวิชาการและการปฏิบัติในศิลปะแขนงต่าง ๆ ดังกล่าว

เนื่องจากสถาบันการศึกษาศิลปะในระดับอุดมศึกษาของรัฐที่มีการเรียนการสอนด้านศิลปะ ต่างมีบทบาทที่สำคัญ ได้แก่ บทบาทในการสอนศิลปะ บทบาทในการค้นคว้าวิจัยศิลปะ บทบาทในการเผยแพร่วิชาการทางศิลปะ และบทบาทในการบำรุงศิลปวัฒนธรรม (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2534) เพื่อให้บทบาทดังกล่าวสามารถดำเนินไปได้อย่างครบถ้วนและสมบูรณ์ สถาบันการศึกษาศิลปะแต่ละแห่งจึงจัดตั้งห้องสมุดในคณะวิชาทางศิลปะขึ้น จัดเป็นห้องสมุดศิลปะในสถาบันอุดมศึกษา ได้แก่ ห้องสมุดคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ห้องสมุดคณะมัณฑนศิลป์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และห้องสมุดคณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และห้องสมุดคณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สำหรับห้องสมุดของคณะวิชาทางศิลปะ 3 คณะของ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีการยืมเพื่อรวมหนังสือของทุกคณะไว้ที่เดียวกัน คือ ที่ห้องสมุดสาขา วังท่าพระ มหาวิทยาลัยศิลปากร ห้องสมุดทุกแห่งดังกล่าวนี้ เป็นเสมือนแหล่งสนับสนุนการเรียนการสอน และเป็นแหล่งส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยขั้นสูงในคณะของตน

ด้วยเหตุที่ห้องสมุดศิลปะในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกแห่งได้พยายามดำเนินการเพื่อให้ห้องสมุดสามารถสนองความต้องการของผู้ใช้อย่างเต็มที่ แต่ไม่เคยมีการสำรวจมาก่อนว่าห้องสมุดสามารถสนองการใช้ของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบได้มากน้อยเพียงใด นักศึกษาประสบปัญหาอะไรบ้างและนักศึกษาต้องการใช้ห้องสมุดอย่างไร งานวิจัยนี้จึงมีจุดมุ่งหมายศึกษาการใช้ ปัญหา และความต้องการในการใช้ห้องสมุดศิลปะ รวมทั้งความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา ปรับปรุง และดำเนินงานห้องสมุดศิลปะในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐให้สามารถสนองความต้องการของผู้ใช้ให้มากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษา

1. การใช้และปัญหาในการใช้ห้องสมุดศิลปะของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

2. ความต้องการใช้ห้องสมุดศิลปะของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบ แขนงจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

3. เพื่อเปรียบเทียบการใช้ ปัญหา และความต้องการใช้ห้องสมุดของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐใช้และประสบปัญหาในการใช้บริการต่าง ๆ วัสดุห้องสมุด อาคารสถานที่ และบุคลากรผู้ให้บริการในห้องสมุดศิลปะต่างกัน

2. นักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ต้องการใช้บริการและวัสดุห้องสมุดในห้องสมุดศิลปะต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ช่วยให้ทราบถึงการ ใช้ ปัญหาและความต้องการใช้ห้องสมุดศิลปะ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบแขนงจิตรกรรมฯ แขนงสถาปัตยกรรม และแขนงศิลปะประยุกต์ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

2. เป็นแนวทางสำหรับห้องสมุดศิลปะในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในการปรับปรุงห้องสมุดศิลปะให้ตรงกับความต้องการของนักศึกษาศิลปะและการออกแบบให้มากที่สุด

คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ห้องสมุดศิลปะ หมายถึง ห้องสมุดที่ดำเนินการรวบรวม จัดเก็บและให้บริการสารนิเทศทางศิลปะและการออกแบบ ทั้งในรูปวัสดุตีพิมพ์และวัสดุไม่ตีพิมพ์ ด้านทัศนศิลป์และศิลปะประยุกต์ในแขนงหนึ่งหรือทุกแขนงวิชาต่อไปนี้เป็น แขนงวิชาจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ แขนงวิชาสถาปัตยกรรม และแขนงวิชาศิลปะประยุกต์ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัยด้านศิลปะและการออกแบบ

จิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ หมายถึง ศิลปะแขนงหนึ่งซึ่งมนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นให้เห็นเป็นรูปทรงสองมิติหรือสามมิติ และเป็นศิลปะที่มีคุณค่าทางสุนทรียภาพและความงามซึ่งสร้างสรรค์ขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการด้านอารมณ์หรือเพื่อความสุขทางใจเป็นหลัก

สถาปัตยกรรม หมายถึง รูปทรงของสิ่งก่อสร้าง ซึ่งใช้ศิลปะทั้งในด้านความงามและความมั่นคงแข็งแรงในการก่อสร้าง ประกอบด้วยความคิดสร้างสรรค์ วัสดุ วิธีการ และโครงสร้างเพื่อก่อสร้างอาคารสำหรับใช้สอย เพื่อพักอาศัยหรือสาธารณประโยชน์ รวมทั้งการออกแบบและจัดบริเวณเพื่อสนองความต้องการของตนเองหรือสังคม

ศิลปะประยุกต์ หมายถึง ศิลปะแขนงหนึ่งที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อสนองความต้องการด้านประโยชน์ใช้สอยเป็นประการแรก ส่วนความงามเป็นความสำคัญรองลงมา ผลงานด้านศิลปะประยุกต์ ได้แก่ อุตสาหกรรมศิลป์ พาณิชยศิลป์ มัณฑนศิลป์ และผลงานด้านศิลปหัตถกรรม